

Przewodnik po planowaniu wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości w Australii Zachodniej

Podręcznik, który pomoże ci zaplanować
twoją przyszłą opiekę

Ostrzega się czytelników, że niniejszy dokument może zawierać wizerunki osób, które zmarły od czasu publikacji.

© Departament Zdrowia, stan Australia Zachodnia (2022)

Wszystkie informacje i materiały zawarte w niniejszym dokumencie są chronione prawem autorskim. Prawa autorskie należą do stanu Australia Zachodnia. Poza wykorzystaniem dozwolonym przez przepisy *Ustawy o prawie autorskim z 1968 r. (Wspólnoty)*, informacje zawarte w niniejszym dokumencie nie mogą być publikowane lub powielane w jakichkolwiek materiałach bez wyraźnej zgody Programu Opieki u Schyłku Życia (End-of-Life Care Program) Departamentu Zdrowia Australii Zachodniej.

Sugerowany cytat

Departament Zdrowia, Australia Zachodnia. *Przewodnik po planowaniu wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości w Australii Zachodniej: Podręcznik, który pomoże ci zaplanować swoją przyszłą opiekę*. Perth: Program Opieki u Schyłku Życia (End-of-Life Care Program), Departament Zdrowia, Australia Zachodnia; 2022.

Ważne zastrzeżenie

Niniejszy przewodnik przedstawia ogólny zarys planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości. Zawiera linki do dalszych informacji i materiałów. Nie może jednak zastąpić porady prawnej lub innego profesjonalnego doradztwa. W szczególnych przypadkach wymagających prawnych lub innych profesjonalnych kompetencji należy zasięgnąć niezależnej porady.

Usługa tłumaczeniowa

Poproś o tłumacza, jeśli potrzebujesz porozmawiać z pracownikami służby zdrowia w swoim języku.

Spis treści

Moja opieka w przyszłości	2
Czym jest planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?	2
Dlaczego planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości jest ważne?	3
Jak planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości może pomóc?	4
Ćwiczenie 1: Zaczynamy – twoja sytuacja	5
Co wchodzi w zakres planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?	6
1. Pomyśl	7
Co jest teraz dla mnie najważniejsze? Co będzie dla mnie najważniejsze, jeśli w przyszłości mój stan zdrowia się pogorszy?	7
Ćwiczenie 2: Wartości, przekonania i preferencje	7–10
2. Porozmawiaj	11
Z kim możesz porozmawiać o planowaniu wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?	11
O jakich sprawach warto porozmawiać?	12
Ćwiczenie 3: Osoby, z którymi można porozmawiać	14–15
3. Zapisz	16
Kto będzie podejmował za mnie decyzje dotyczące leczenia, jeśli nie będę w stanie ich sam podjąć lub przekazać?	17
Dokumenty związane z planowaniem wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości	19
Ćwiczenie 4: Wybór dokumentu dotyczącego planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości	25–26
4. Udostępnij	27
Gdzie powinienem przechowywać dokumenty dotyczące planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?	27
Komu powinienem udostępnić dokument (dokumenty) dotyczący planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?	27
Ćwiczenie 5: Udostępnianie dokumentów dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości	28–29
Gdzie można uzyskać pomoc	30–31
Podziękowania	32

Ten podręcznik może pomóc w zdobyciu wiedzy na temat planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości. Zawiera ćwiczenia, które pomogą ci zebrać myśli, zacząć i poprowadzić cię przez ten proces.*

Moja opieka w przyszłości

Czym jest planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?

Umożliwia decydowanie o rodzaju opieki, jaką otrzymasz w ciągu swojego życia. Może to być trudne, gdy jesteś chory i nie jesteś w stanie wyrazić lub przekazać swoich życzeń.

Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości obejmuje rozmowę o twoich wartościach, przekonaniach oraz preferencjach dotyczących opieki zdrowotnej i osobistej z twoimi bliskimi, jak również osobami zaangażowanymi w opiekę nad tobą.

Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości można rozpocząć w każdym wieku. Najlepiej wtedy, gdy czujesz się dobrze i jesteś w stanie podejmować decyzje. Proces ten działa optymalnie, gdy jesteś szczerzy wobec siebie i otwarty na to, co jest dla ciebie ważne – nawet jeśli czasem może to być trudne.

Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości to dobrowolny proces planowania przyszłej opieki zdrowotnej i osobistej, w którym dana osoba wyraża swoje wartości, przekonania i preferencje, aby kierować procesem podejmowania decyzji w przyszłości, gdy nie będzie w stanie sama podjąć lub przekazać swoich decyzji.

Źródło: National Framework for Advance Care Planning Documents

Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości:

jest dobrowolne

jest spersonalizowane – skupia się na tym, co jest dla ciebie najważniejsze

szanuje twoje przekonania, wartości i kulturę

angażuje dokładnie tyle osób, ile sobie życzysz

to elastyczny, ciągły proces, który pozwala na podejmowanie i zmianę

decyzji w miarę jak zmienia się twoja sytuacja, stan zdrowia lub styl życia.

* Niniejszy podręcznik ma charakter informacyjny. Jeśli jesteś gotowy do podjęcia konkretnych decyzji dotyczących opieki i leczenia, zapoznaj się z [Częścią 3: Zapisz](#), aby otrzymać listę dostępnych dokumentów dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości w Australii Zachodniej.

Dlaczego planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości jest ważne?

Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości pomoże nam:

- przemyśleć, co jest dla nas ważne w odniesieniu do naszej opieki zdrowotnej i osobistej w przyszłości
- opisać nasze przekonania i wartości oraz to, jak mogą one wpływać na nasze decyzje dotyczące opieki
- stworzyć plan w oparciu o to, co jest dla nas najważniejsze oraz udostępnić go innym
- zapewnić poczucie komfortu dzięki świadomości, że inni zrozumieją nasze życzenia w przypadku niemożności podjęcia lub zakomunikowania ludziom naszych decyzji i tego, co jest dla nas ważne.

Może to być również pomocne dla rodzin, przyjaciół i pracowników służby zdrowia zaangażowanych w opiekę nad daną osobą.

- Osoby, które biorą udział w takim planowaniu w ramach rozważań nad swoją opieką zdrowotną i osobistą w przyszłości twierdzą, że odczuwają mniejszy niepokój, stres i przygnębienie oraz są bardziej zadowolone z otrzymanej opieki.
- Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości może zmniejszyć konieczność pobytu w szpitalu
- Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości może też zmniejszyć prawdopodobieństwo zastosowania niechcianych metod leczenia.

Jak planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości może pomóc?

Decyzja o rozpoczęciu planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości jest decyzją osobistą. Warto zacząć od przemyślenia doświadczeń innych osób i tego, co uznały za pomocne podczas tego planowania. Rysunek 1 przedstawia kilka przykładów.

Rysunek 1. Przykłady tego, jak planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości może pomóc podczas różnych doświadczeń życiowych

Czy któraś z tych sytuacji cię dotyczy?

Jestem zdrowy, mam dwadzieścia kilka lat i małe dzieci.

Postanowiłem podzielić się tym, co jest dla mnie ważne, aby pracownicy służby zdrowia i rodzina mogli podejmować decyzje dotyczące mojej opieki, jeśli w przyszłości zdarzy się coś nieoczekiwanego.

Mam 61 lat, nie mam dzieci i mieszkam sama.

Uporządkowałam swoje finanse, ale martwię się, kto się mną zaopiekuje, jeśli zachoruję? Pomocna okazała się rozmowa z moimi przyjaciółmi, pracownikami służby zdrowia i prawnikiem na temat tego, gdzie chcę mieszkać i co będzie dla mnie ważne, jeśli moje zdrowie się pogorszy.

Niedawno zdiagnozowano u mnie schorzenie ograniczające życie.

Rozmowy z moimi bliskimi i pracownikami służby zdrowia o tym, co może się wydarzyć w miarę postępu choroby pomogły im zrozumieć, co sobie życzę lub czego nie chcę odnośnie do opieki w przyszłości. Świadomość, że rozumieją, co jest dla mnie ważne pozwoliła mi odzyskać spokój.

Niedługo przeprowadzę się do domu opieki.

Chcę podejmować decyzje o tym, gdzie mieszkam i kogo chcę przy mnie widzieć, gdy się przeprowadzę. Rozmawiałam z moim lekarzem rodzinnym o mojej opiece w przyszłości, leczeniu, którego prawdopodobnie będę potrzebować i o tym, jakie wsparcie jest dla mnie dostępne.

Co wchodzi w zakres planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?

Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości obejmuje 4 główne kroki:

- pomyśl
- porozmawiaj
- zapisz
- udostępnij.

Kroki te zostały opisane na rysunku 2.

Proces planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości będzie wyznaczany przez ciebie. Ten podręcznik zawiera ćwiczenia, które pomogą ci zrozumieć i zapoznać się z każdym krokiem.

Rysunek 2. Model planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości

1. Pomyśl

Co jest teraz dla mnie najważniejsze? Co będzie dla mnie najważniejsze, jeśli w przyszłości mój stan zdrowia się pogorszy?

Warto zacząć od zastanowienia się nad własnymi wartościami, przekonaniem i preferencjami. To może pomóc określić, co jest dla ciebie najważniejsze w kwestii twojej opieki zdrowotnej i osobistej.

Pomocne materiały

- Odwiedź stronę internetową MyValues (myvalues.org.au) zawierającą zestaw oświadczeń mających pomóc ci w określeniu, rozważeniu i przekazaniu twoich życzeń dotyczących leczenia w przyszłości.
- Zadzwoń na infolinię ds. opieki paliatywnej Palliative Care Helpline **1800 573 299** (codziennie od 9.00 do 17.00 przez cały rok)
  - Informacje i wsparcie we wszelkich kwestiach związanych z planowaniem wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości, opieką paliatywną, żałobą i stratą
- Zadzwoń na infolinię ds. opieki paliatywnej Palliative Care WA **1300 551 704** (od poniedziałku do czwartku)
  - Ogólne pytania, materiały i informacje o bezpłatnych warsztatach społecznościowych dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości (palliativecarewa.asn.au/advance-care-planning)
  - Otrzymaj zestaw kart What Matters Most (Co jest najważniejsze)
- Informacje o planowaniu wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości w innych językach oraz materiały informacyjne dla Aborygenów można znaleźć na healthywa.wa.gov.au/AdvanceCarePlanning

Ćwiczenie 2: Wartości, przekonania i preferencje

Poniższe pytania mogą pomóc w przemyśleniu swoich wartości, przekonań i preferencji. Na te pytania nie ma złych odpowiedzi.

Twoje życie

Co oznacza dla ciebie „dobre życie”?

- Spędzanie czasu z rodziną i przyjaciółmi.
- Życie w sposób samodzielny.
- Możliwość odwiedzenia mojego rodzinnego miasta, kraju pochodzenia lub spędzenia czasu na swojej ziemi.
- Umiejętność dbania o siebie (np. branie prysznica, chodzenie do toalety, spożywanie posiłków).
- Aktywne spędzanie czasu (np. uprawianie sportu, spacer, pływanie, praca w ogrodzie).

- Czerpanie przyjemności z zajęć rekreacyjnych, hobby i zainteresowań (np. muzyka, podróże, wolontariat).
- Praktykowanie obrzędów religijnych, aktywności kulturowych, duchowych i/lub wspólnotowych (np. modlitwa, uczestnictwo w nabożeństwach).
- Życie zgodnie z moimi przekonaniem lub wartościami kulturowymi i religijnymi (np. jedzenie żywności halal, medytacja czy życie jako ateista).
- Płatna lub niepłatna praca.
- Inne (użyj poniższego miejsca, aby wpisać inne rzeczy, które są dla Ciebie ważne lub podać więcej szczegółów dotyczących zaznaczonych pozycji).

Gdy pomyślisz, co oznacza dla Ciebie dobre życie, jakie rzeczy są w Twoim życiu najważniejsze? (np. rodzina, bezpieczeństwo finansowe, zdrowie, możliwość podróżowania)

Czy masz jakieś obawy co do swojej przyszłości? Jeśli tak, to jakie?

---

2. Porozmawiaj

Rozmowa o planowaniu wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości jest sposobem na poinformowanie bliskich i osób zaangażowanych w opiekę nad tobą o tym, czego sobie życzysz, a czego nie chcesz w odniesieniu do twojego zdrowia i opieki w przyszłości. Bliska lub pełna miłości relacja nie zawsze oznacza, że ktoś wie, co jest dla ciebie ważne. Rozmowa może być bardzo istotna.

Z kim możesz porozmawiać o planowaniu wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?

Warto omówić swoje potrzeby i to, co jest dla ciebie ważne z osobami, którym ufasz. Mogą to być:

- rodzina
- przyjaciele
- opiekun(-owie)
- trwały opiekun(-owie) (jeśli powołano)
- lekarz rodzinny lub inny członek zespołu opieki zdrowotnej
- przedstawiciel zawodu prawniczego
- osoba z kręgu kulturowego lub duchowego.

W części [Gdzie można uzyskać pomoc](#) znajduje się lista usługodawców, z którymi możesz porozmawiać o planowaniu wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości.

O jakich sprawach warto porozmawiać?

Możesz rozmawiać o różnych rzeczach z różnymi osobami. Na przykład podczas rozmowy z bliskimi możesz chcieć się podzielić:

- swoimi wartościami i przekonaniem
- preferencjami na wypadek zachorowania.

Z pracownikami służby zdrowia możesz:

- omówić obawy dotyczące stanu zdrowia
- omówić opcje dotyczące opieki w przyszłości
- poprosić o radę na temat pozytywnych i negatywnych aspektów tych opcji, np. czy są one praktyczne, przystępne cenowo lub odpowiednie.

Oto kilka pomocnych przykładów na rozpoczęcie konwersacji z innymi.

Ja	Możliwość... jest dla mnie najważniejsza.	Dla mnie życie warte przeżycia to takie, w którym...	...jest dla mnie ważne, by dobrze żyć.
Życie	Jak wygląda dla Ciebie dobry dzień?	Co znajduje się na twojej liście rzeczy do zrobienia przed śmiercią?	Co najbardziej cenisz w życiu?
Wybory	Myślałem o tym, co się przytrafiło... i uświadomiło mi to, że...	Gdyby przytrafiło się to mnie, chciałbym...	Chciałbym, aby... podejmował decyzje medyczne w moim imieniu, gdybym nie był w stanie.

Źródło: Advance Care Planning Australia (advancecareplanning.org.au)

Rozmowa z bliskimi osobami na temat tego, co może się wydarzyć w przyszłości, gdy zachorujesz, może być niekomfortowa.

Rodzina i przyjaciele często mają swoje własne zdanie na temat tego, co powinieneś wziąć pod uwagę podczas planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości. Choć wysłuchanie opinii innych może być pomocne, pamiętaj, że to ty powinieneś zdecydować, co jest dla ciebie najlepsze. Warto pomyśleć o właściwym czasie na rozmowę i znalezieniu komfortowego miejsca.

Nie spiesz się – pamiętaj, że planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości to ciągła rozmowa i nie musisz mówić o wszystkim naraz.

Inne rzeczy, o których możesz chcieć porozmawiać

Aktywna dobrowolna eutanazja (Voluntary assisted dying, health.wa.gov.au/voluntaryassisteddying) jest opcją prawną dla mieszkańców Australii Zachodniej, którzy spełniają wymagane kryteria. Nie jest możliwe włączenie aktywnej dobrowolnej eutanazji do testamentu życia (Advance Health Directive). Jeśli jednak chcesz to rozważyć, możesz porozmawiać ze swoim lekarzem lub skontaktować się z Usługami Przewodnika Opieki dla Aktywnej Dobrowolnej Eutanazji (WA VAD Statewide Care Navigator Service (e-mail VADcarenavigator@health.wa.gov.au lub zadzwonić pod numer 9431 2755)). Przewodnicy opieki, którzy tam pracują, są wykwalifikowanymi pracownikami służby zdrowia z bogatą wiedzą na temat aktywnej dobrowolnej eutanazji jako wyboru związanego z zakończeniem życia. Mają duże doświadczenie we wspieraniu pacjentów i rodzin.

Inne przydatne materiały

- Porady dotyczące rozpoczęcia rozmowy ze strony Advance Care Planning Australia (advancecareplanning.org.au/understand-advance-care-planning/starting-the-conversation)
- Dementia Australia Start2talk (dementia.org.au/information/about-dementia/planning-ahead-start2talk)

Ćwiczenie 3: Osoby, z którymi można porozmawiać

Z kim chciałbyś porozmawiać o swojej przyszłej opiece zdrowotnej i osobistej? Stwórz listę poniżej.

Kiedy może być dobry czas na rozmowę z osobami wymienionymi powyżej na temat planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości? (np. w tym roku, przed następną wizytą u specjalisty, przed następnymi urodzinami). Gdzie chciałbyś przeprowadzić z nimi rozmowę (np. przez telefon, przy kolacji, podczas spaceru)?

Oto kilka pomysłów na rozpoczęcie rozmowy, z których możesz skorzystać. Zaznacz, które pomysły mogą być dla ciebie przydatne. Możesz też dodać poniżej kilka notatek z własnymi pomysłami.

Sposobność	Przykład
☐ Planowanie finansowe w okresie emerytalnym	„Ponieważ zbliżamy się do wieku emerytalnego, warto byłoby zacząć myśleć o tym, jak zamierzamy wydać nasze pieniądze i gdzie chcemy mieszkać. Dobrym pomysłem dla nas może być stworzenie planu na wypadek, gdyby jedno lub oboje z nas stało się niezdolne do podejmowania ważnych decyzji w przyszłości”.
☐ Badania lekarskie	„W przyszłym tygodniu widzę się z moim lekarzem rodzinnym na corocznym badaniu. Jest kilka rzeczy, które chcę z nim omówić. Wiem, że w przyszłości mogę być zmuszony do podjęcia pewnych decyzji dotyczących mojej opieki zdrowotnej. Dobrze byłoby porozmawiać na ten temat z tobą oraz z lekarzem”.

Sposobność

Przykład

Śmierć przyjaciela lub krewnego

„Doświadczenie mojego przyjaciela pod koniec jego życia sprawiło, że pomyślałem o rodzaju opieki, którą chciałbym otrzymać w przyszłości. Czy możemy poświęcić trochę czasu na rozmowę o tym? Być może moglibyśmy spisać kilka przemyśleń na temat tego, co jest dla nas ważne, a potem o tym porozmawiać”.

„Odczułem pocieszenie, że życzenia mamy dotyczące tego, jak chciała umrzeć, były przestrzegane przez naszą rodzinę i jej lekarzy. Skłoniło mnie to do zastanowienia się nad tym, co jest dla mnie ważne i chciałbym się dowiedzieć, co jest ważne dla ciebie. Możemy o tym porozmawiać? Może moglibyśmy zapisać kilka rzeczy, żebyśmy wiedzieli, co będzie dla nas ważne, gdy w przyszłości dojdziemy do tego momentu”.

Filmy lub wiadomości w mediach

„Przykro było patrzeć, przez co ta osoba przeszła pod koniec swojego życia, ponieważ nikt nie wiedział, czego sobie życzyła. Nie chciałbym, żeby nam się to przytrafiło. Czy możemy porozmawiać o tym, co byłoby dla nas ważne?”

Twoje pomysły na rozpoczęcie rozmowy

Jakie są 3 najważniejsze rzeczy, które chciałbyś poruszyć podczas rozmów?

1. _____
2. _____
3. _____

Pamiętaj, że możesz przeglądać i dokonywać zmian swoich wyborów, aby dopasować je do swojej sytuacji osobistej, stanu zdrowia lub stylu życia.

3. Zapisz

Kiedy już przemyślisz, co jest dla Ciebie ważne i porozmawiasz z innymi osobami, warto, abyś zapisał swoje decyzje.

W Australii Zachodniej dostępne są różne dokumenty, za pomocą których można przedstawić swoje wartości i preferencje dotyczące opieki w przyszłości.

Część z nich to dokumenty ustawowe, istniejące w systemie prawnym. Inne to dokumenty nieustawowe, które nie są uznawane przez konkretne przepisy i nie mają takiej samej mocy prawnej. W części podręcznika zatytułowanej [Gdzie można uzyskać pomoc](#) znajdują się informacje o tym, gdzie należy się zwrócić, aby dowiedzieć się więcej o zgodności z prawem dokumentów dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości.

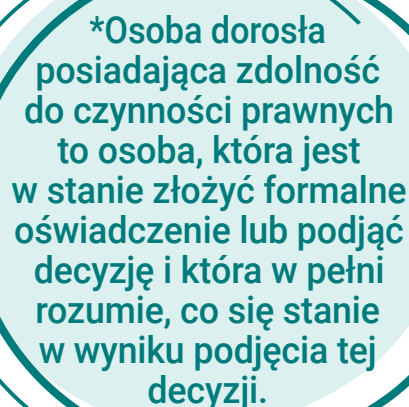
Dokumenty ustawowe

Najbardziej wiążącym i formalnym sposobem zapisania życzeń dotyczących opieki zdrowotnej i osobistej jest dokument ustawowy. Przykłady obejmują testament życia (Advance Health Directive) i trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki (Enduring Power of Guardianship).

Dokumenty te są uznawane przez prawodawstwo w Australii Zachodniej i w większości sytuacji muszą być przestrzegane.

Dokumenty ustawowe muszą:

- zostać sporządzone przez osobę dorosłą posiadającą zdolność do czynności prawnych*
- zostać sporządzone przez daną osobę (nie przez kogoś innego w jej imieniu)
- zostać podpisane przez daną osobę i poświadczone zgodnie z wymogami formalnymi.

*Osoba dorosła posiadająca zdolność do czynności prawnych to osoba, która jest w stanie złożyć formalne oświadczenie lub podjąć decyzję i która w pełni rozumie, co się stanie w wyniku podjęcia tej decyzji.

Dokumenty nieustawowe

Do planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości mogą być wykorzystywane również inne, mniej formalne dokumenty. Są to tak zwane dokumenty nieustawowe. Przykłady w Australii Zachodniej obejmują:

- Formularz wartości i preferencji (Values and Preferences Form): Planowanie mojej opieki w przyszłości (jest to formularz, który ujmuje wartości i preferencje, ale nie spełnia bardziej formalnych wymogów dokumentu ustawowego)
- Plan wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości (Advance Care Plan) dla osoby, która nie posiada wystarczającej zdolności do podejmowania decyzji (jest to dokument sporządzony w czyimś imieniu, ponieważ osoba ta nie ma zdolności do podejmowania decyzji)
- Cele opieki nad pacjentem (Goals of Patient Care). W tym dokumencie personel służby zdrowia sporządza z pacjentem i jego rodziną notatki na temat celów związanych z bieżącym etapem opieki.

Nieustawowe dokumenty mogą zostać wykorzystane do uwzględnienia twoich wartości i życzeń. Nie mają one jednak takiej samej mocy prawnej i prawdopodobieństwo ich przestrzegania jest mniejsze.

Każdy z wymienionych powyżej różnych dokumentów został opisany w dalszej części tego rozdziału.

Dyrektywy oparte na prawie powszechnym

Niektóre dokumenty nieustawowe mogą być uznane za dyrektywę opartą na prawie powszechnym (Common Law Directive). Są to pisemne lub ustne deklaracje opisujące życzenia danej osoby dotyczące zapewnienia lub zaprzestania metody leczenia w określonych sytuacjach w przyszłości. Nie ma formalnych wymogów względem dyrektyw opartych na prawie powszechnym. Prawne ustalenie, czy dyrektywa taka jest ważna i czy powinna być przestrzegana, może być trudne. Z tego powodu dyrektywy oparte na prawie powszechnym nie są zalecane w przypadku podejmowania decyzji dotyczących leczenia.

Kto będzie podejmował za mnie decyzje dotyczące leczenia, jeśli nie będę w stanie ich sam podjąć lub przekazać?

Pracownicy służby zdrowia muszą przestrzegać określonej kolejności przy podejmowaniu decyzji dotyczących twojego leczenia, jeśli nie jesteś w stanie sam podejmować decyzji lub powiedzieć innym, czego chcesz.

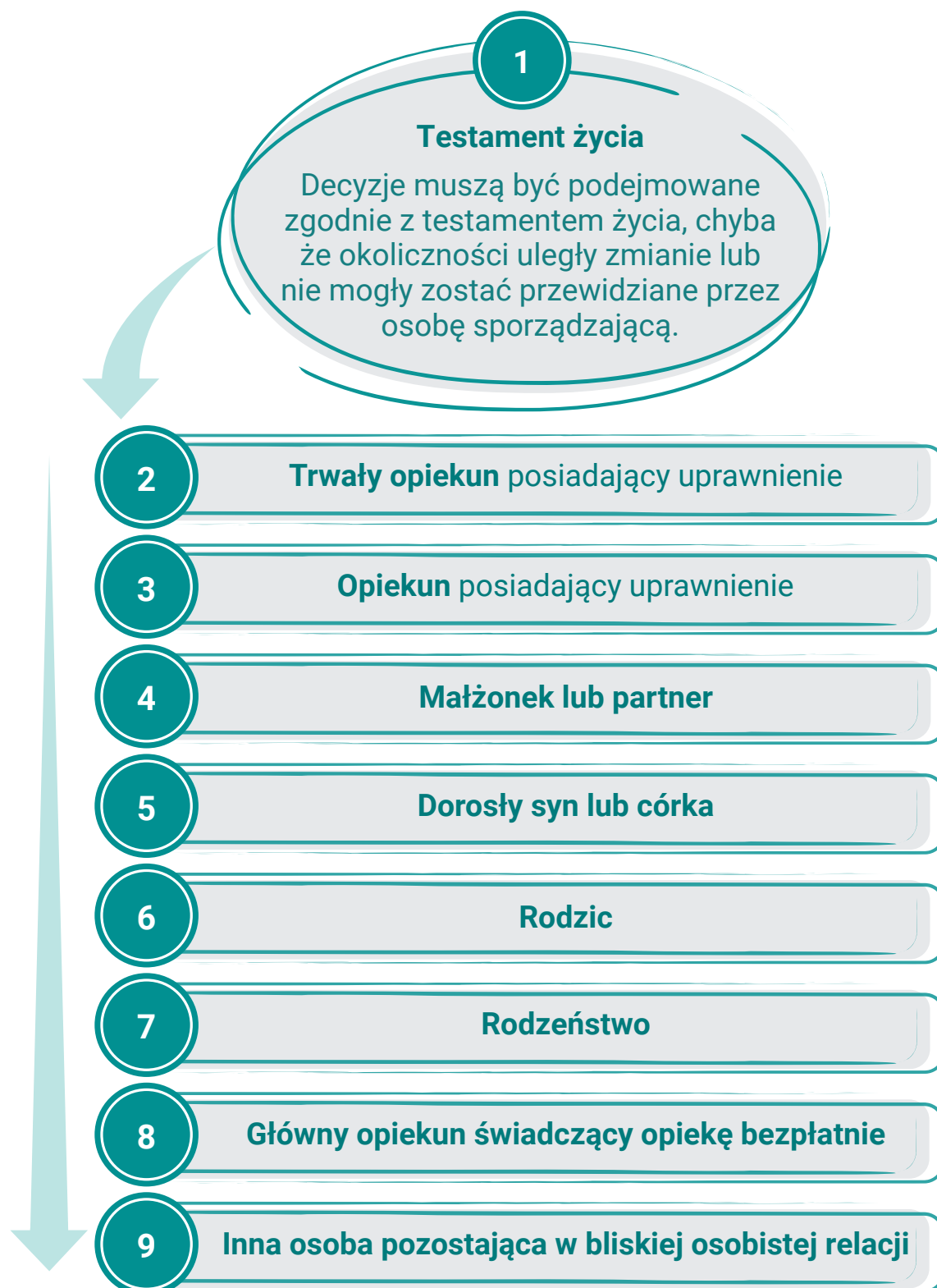
Nazywa się to [Hierarchią osób podejmujących decyzje dotyczące leczenia \(Hierarchy of treatment decision-makers\)](#).

Ważne jest, aby zrozumieć, kto może podejmować decyzje za ciebie. Może to pomóc w podjęciu decyzji o tym, komu należy powiedzieć o ważnych dla ciebie sprawach i jaki dokument (dokumenty) planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości byłby przydatny.

Hierarchia osób podejmujących decyzje dotyczące leczenia

W przypadku gdy testament życia (Advance Health Directive) nie istnieje lub nie obejmuje wymaganej decyzji dotyczącej leczenia, pracownik służby zdrowia musi uzyskać decyzję o leczeniu niewymagającym pilnego działania od pierwszej osoby w hierarchii, która ma 18 lat lub więcej, posiada pełną zdolność do czynności prawnych oraz jest gotowa i dostępna do podjęcia decyzji.

W przypadku, gdy staniesz się niezdolny do podejmowania lub przekazywania swoich decyzji:

- jeśli **posiadasz** testament życia, zostanie on wykorzystany do podjęcia decyzji o twoim leczeniu
- jeśli **nie posiadasz** testamentu życia, ale wyznaczyłeś trwałego opiekuna, zostanie on poproszony o podjęcie decyzji dotyczących leczenia w twoim imieniu
- jeśli **nie posiadasz** testamentu życia ani trwałego opiekuna, pracownicy służby zdrowia skorzystają z powyższej listy, aby znaleźć kogoś, kto będzie podejmował decyzje dotyczące leczenia w twoim imieniu, w wymienionej kolejności, aż do momentu znalezienia kogoś odpowiedniego i dostępnego.

Dokumenty związane z planowaniem wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości

Zastanowienie się nad charakterem decyzji i przemyśleniami, którymi chcesz się podzielić z innymi osobami, pomoże ci zdecydować, który dokument lub dokumenty mogą okazać się dla ciebie przydatne. Nie musisz korzystać z żadnego z tych dokumentów, ale mogą być one pomocne w różnych sytuacjach. Aby zrozumieć, kiedy możesz używać różnych dokumentów do planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości i innych planów na przyszłość, możesz pomyśleć o nich w następujący sposób:

Pamiętaj, że dokumenty ustawowe są najbardziej formalnym i wiążącym prawnie sposobem zapisu naszych życzeń.

Dokumenty dotyczące twojego zdrowia i opieki nad tobą

- Formularz wartości i preferencji: Planowanie mojej opieki w przyszłości
- Testament życia
- Trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki
- Dawstwo organów i tkanek

Dokumenty dotyczące spraw spadkowych i finansowych

- Testament
- Trwałe pełnomocnictwo

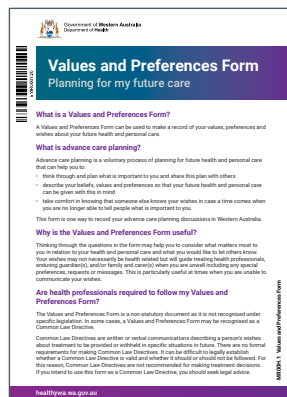
Dokumenty, które mogą być wypełnione przez inne osoby w twoim imieniu

- Plan wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości dla osoby nieposiadającej wystarczającej zdolności do podejmowania decyzji
- Cele opieki nad pacjentem

Każdy z tych dokumentów został krótko opisany na kolejnych stronach.

Formularz wartości i preferencji: Planowanie mojej opieki w przyszłości healthywa.wa.gov.au/ACPvaluesandpreferencesform

Rodzaj dokumentu: Nieustawowy (ale w niektórych przypadkach może zostać uznany za dyrektywę opartą na prawie powszechnym)

Czym jest: Formularz wartości i preferencji (Values and Preferences Form) to oświadczenie dotyczące twoich wartości, preferencji i życzeń w odniesieniu do twojego zdrowia i opieki w przyszłości.

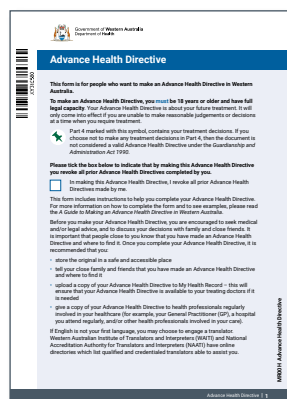
Dlaczego jest przydatny: Aby ludzie byli świadomi twoich wartości, preferencji i życzeń. Twoje życzenia nie muszą być związane ze zdrowiem, ale dla pracowników służby

zdrowia, trwałego opiekuna (opiekunów) i/lub rodziny będą wskazówką w zakresie preferowanych przez ciebie metod leczenia, z uwzględnieniem twoich wszelkich specjalnych preferencji, prośb lub wiadomości.

Co zawiera: Pytania są takie same jak w części „Moje wartości i preferencje” testamentu życia (patrz niżej). Jeśli nie jesteś jeszcze gotowy do wypełnienia pełnego testamentu życia z formalnymi wymogami dotyczącymi świadków i podpisów, możesz zacząć od wypełnienia tego formularza.

Testament życia

healthywa.wa.gov.au/AdvanceHealthDirectives

Rodzaj dokumentu: Ustawowy

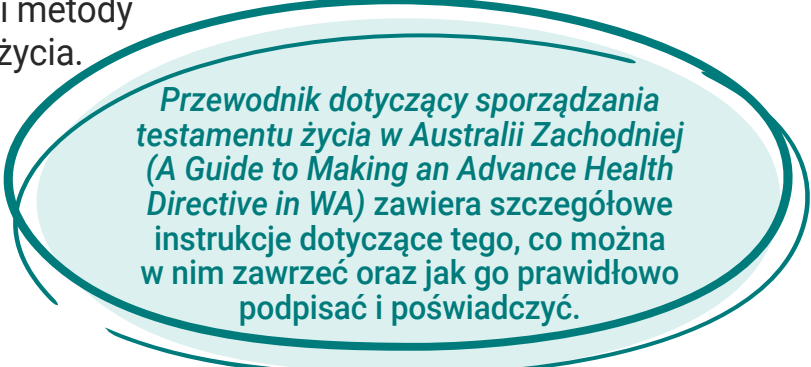
Czym jest: Testament życia (Advance Health Directive, AHD) to dokument prawny używany do zapisywania twoich decyzji dotyczących metod leczenia, na które wyrażasz lub nie wyrażasz zgody, jeśli zachorujesz lub doznasz obrażeń. Może go złożyć tylko osoba w wieku powyżej 18 lat posiadająca zdolność do podejmowania i komunikowania własnych decyzji.

Kiedy się go stosuje: Testament życia zostanie wykorzystany tylko wtedy, gdy nie będziesz w stanie podejmować lub przekazywać decyzji lub mówić ludziom, czego sobie życzysz. W takim wypadku testament życia stanie się twoim „głosem”.

Może być wykorzystany tylko wtedy, gdy informacje w nim zawarte są istotne z punktu widzenia leczenia i/lub opieki, której potrzebujesz. Testament życia znajduje się na szczycie [Hierarchii osób podejmujących decyzje dotyczące leczenia](#).

Co zawiera: Ty decydujesz, jakie decyzje i metody leczenia chcesz zawrzeć w testamentie życia.

Możesz uwzględnić zabiegi medyczne, chirurgiczne i stomatologiczne, opiekę paliatywną oraz środki takie jak podtrzymywanie życia i reanimacja. Ważne jest, aby twoje decyzje dotyczące leczenia były tak precyzyjne i konkretne, jak to tylko możliwe.

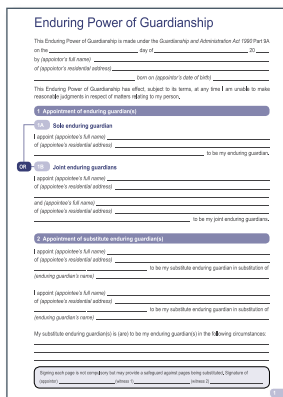

Przewodnik dotyczący sporządzania testamentu życia w Australii Zachodniej (A Guide to Making an Advance Health Directive in WA) zawiera szczegółowe instrukcje dotyczące tego, co można w nim zawrzeć oraz jak go prawidłowo podpisać i poświadczyć.

Formularz zawiera również część „Moje wartości i preferencje”, w której możesz zapisać rzeczy najważniejsze w odniesieniu do twojego zdrowia i opieki nad tobą. Pytania w tej części są takie same jak w Formularzu wartości i preferencji.

Trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki

justice.wa.gov.au/epg

Rodzaj dokumentu: Ustawowy

Czym jest: Trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki (Enduring Power of Guardianship, EPG) to dokument prawny, który upoważnia daną osobę do podejmowania w twoim imieniu ważnych decyzji w sprawach osobistych, stylu życia i leczenia. Możesz wybrać osobę, która podejmie się tej roli. Osoba ta jest zwana trwałym opiekunem lub osobą podejmującą decyzje dotyczące zdrowia i stylu życia. Trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki może być sporządzone tylko przez osobę w wieku powyżej 18 lat, która jest zdolna do podejmowania i przekazywania swoich decyzji.

Kiedy się go stosuje: Trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki będzie miało zastosowanie tylko wtedy, gdy nie będziesz w stanie sam podejmować decyzji lub ich przekazywać.

Co zawiera: Trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki może służyć do upoważnienia kogoś do podejmowania wszystkich lub niektórych decyzji w twoim imieniu. Może to obejmować decyzje dotyczące:

- tego, gdzie mieszkasz
- usług wsparcia, do których masz dostęp
- otrzymywanego przez siebie leczenia.

Możesz mieć więcej niż jednego trwałego opiekuna. Muszą oni jednak zgodnie podejmować wszelkie decyzje w twoim imieniu. Trwały opiekun nie może podejmować za siebie decyzji dotyczących majątku lub finansów.

Wskazówka: Możesz mieć sporządzony zarówno testament życia, jak i trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki.

Dawstwo organów i tkanek

Czym jest: Sposobem rejestracji, czy chcesz oddać narządy i tkanki po śmierci. Ta informacja nie może być ujęta w dokumencie dotyczącym planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości.

Kiedy się go stosuje: Dawstwo organów i tkanek ma znaczenie dopiero po śmierci człowieka. Ważne jest, aby poinformować rodzinę o swoich preferencjach dotyczących dawstwa organów i tkanek, ponieważ krewni zostaną poproszeni o wyrażenie na to zgody.

Oddawanie organów i tkanek można formalnie zarejestrować tylko na stronie [Donate Life donatelife.gov.au](http://DonateLife.com.au)

Testament

publictrustee.wa.gov.au

Rodzaj dokumentu: Ustawowy

Czym jest: Testament (Will) jest pisemnym, prawnym dokumentem, który określa, co dana osoba chce zrobić ze swoimi pieniędzmi, rzeczami osobistymi i nieruchomościami (w tym ziemią) po śmierci.

Kiedy się go stosuje: Testament wchodzi w życie po twojej śmierci.

Trwałe pełnomocnictwo

justice.wa.gov.au/epa

Rodzaj dokumentu: Ustawowy

Czym jest: Trwałe pełnomocnictwo (Enduring Power of Attorney, ETA lub Decydent w sprawach finansowych) to dokument służący do wyznaczenia zaufanej osoby lub osób do podejmowania decyzji finansowych i majątkowych w twoim imieniu.

Kiedy się go stosuje: Możesz upoważnić daną osobę od razu lub dopiero po utracie zdolności do podejmowania decyzji. Trwałe pełnomocnictwo może być sporządzone wyłącznie przez osobę w wieku powyżej 18 lat, która jest w stanie podejmować i przekazywać swoje decyzje.

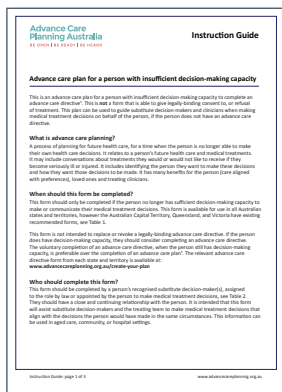

Dokumenty, które mogą być wypełnione przez inne osoby w twoim imieniu

Plan wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości dla osoby nieposiadającej wystarczającej zdolności do podejmowania decyzji

[advance-care-plan_full-name.pdf \(advancecareplanning.org.au\)](https://www.advancecareplanning.org.au/advance-care-plan_full-name.pdf)

Rodzaj dokumentu: Nieustawowy

Czym jest: Plan wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości (Advance Care Plan) sporządzony w twoim imieniu przez upoważnionego decydenta (decydentów), który pozostaje z tobą w bliskim i stałym związku (tj. osobę znajdującą się najwyżej w hierarchii osób podejmujących decyzje dotyczące leczenia, która jest dostępna i gotowa do podejmowania decyzji). Ten rodzaj planu wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości można sporządzić tylko wtedy, gdy nie będziesz już w stanie podejmować lub komunikować decyzji i nie sporządzisz

uprzednio testamentu życia lub formularza wartości i preferencji.

Kiedy się go stosuje: Jest stosowany przy podejmowaniu decyzji o leczeniu w imieniu osoby, która nie posiada testamentu życia i która nie jest już w stanie podejmować lub przekazywać swoich decyzji. Może być wykorzystywany jedynie jako przewodnik i źródło informacji o decyzjach dotyczących opieki i leczenia. Nie może być stosowany do wyrażenia prawnej zgody na leczenie lub jego odmowy.

Co zawiera: Formularz ten służy do rejestrowania informacji o wartościach i preferencjach danej osoby dotyczących przyszłego leczenia w oparciu o znane preferencje oraz dotychczasowe wybory i decyzje tej osoby.

Cele opieki nad pacjentem

[healthy.wa.gov.au/Articles/F_I/Goals-of-patient-care](https://www.health.wa.gov.au/Articles/F_I/Goals-of-patient-care)

Rodzaj dokumentu: Nieustawowy, kliniczny

Czym jest: Cele opieki nad pacjentem (Goals of Patient Care, GoPC) to proces planowania prowadzony przez pracownika służby zdrowia podczas przyjęcia do szpitala lub innej placówki opiekuńczej. Proces ten obejmuje rozmowę z tobą oraz, w stosownych przypadkach, z twoją rodziną lub opiekunem (opiekunami), mającą na celu podjęcie decyzji dotyczących metod leczenia, które mogą być przydatne w przypadku pogorszenia się twojego stanu zdrowia. Pracownik służby zdrowia używa formularza Cele opieki nad pacjentem, aby zapisać decyzje, które wspólnie podejmiecie.

Kiedy się go stosuje: Formularz Cele opieki nad pacjentem jest wykorzystywany jako wskazówki dotyczące opieki nad tobą, jeśli twój stan zdrowia pogorszy się podczas pobytu w szpitalu lub innego epizodu opieki. Może być również stosowany jako narzędzie komunikacyjne między lekarzami klinicznymi w różnych miejscach opieki. Proces ten można powtórzyć w przypadku pobytów w szpitalu w przyszłości.

Co zawiera: Wraz z członkami twojego zespołu opieki zdrowotnej decydujesz o tym, co znajdzie się w formularzu Cele opieki nad pacjentem. W formularzu zapisuje się, jakie metody leczenia będą miały zastosowanie w przypadku, gdy poważnie zachorujesz i nie będziesz w stanie sam podejmować decyzji lub ich przekazywać. Różne wersje formularza są używane w różnych środowiskach (np. dla dzieci, dla dorosłych i dla osób w domach opieki).

Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości i rozmowy na temat celów opieki są odrębnymi, ale powiązаныmi procesami. Jeśli posiadasz dokument dotyczący planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości, taki jak testament życia lub formularz wartości i preferencji, powinieneś podzielić się jego kopią z zespołem opieki zdrowotnej. Może to być przydatne podczas dyskusji dotyczących celów opieki.

Wskazówki

- Twoje odpowiedzi na ćwiczenia zawarte w tym podręczniku mogą pomóc ci w zapisaniu wymaganych informacji w niektórych dokumentach dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości.
- Jeśli masz problemy ze wzrokiem lub nie jesteś w stanie czytać i/lub pisać, nadal możesz wypełnić te dokumenty:
  - możesz poprosić kogoś, aby ci je przeczytał i zapisał to, co powiesz
  - możesz poprosić kogoś o podpisanie dokumentu w twoim imieniu
  - możesz podpisać dokument poprzez postawienie parafy, ale musisz wypełnić „klauzulę dotyczącą podpisu”, aby było jasne, że jest to twoja parafa. Zaleca się zasięgnięcie porady prawnej w przypadku wyboru tej opcji.
- W części Gdzie można uzyskać pomoc wymieniono listę usługodawców, którzy pomogą ci wypełnić dokumenty dotyczące planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości, w tym porady prawne oraz pomoc w zrozumieniu, przeczytaniu lub wypełnieniu formularzy (np. pomoc dla osób niesłyszących lub z zaburzeniami słuchu lub mowy).
- Jeśli przeprowadzasz się między stanami w Australii, powinieneś zasięgnąć porady prawnej na temat tego, które dokumenty planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości są akceptowane. Każdy stan ma swoje własne przepisy. Zobacz advancecareplanning.org.au/law-and-ethics, aby dowiedzieć się więcej o przepisach dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości specyficznych dla poszczególnych stanów i terytoriów

Więcej informacji

- Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (The Office of the Public Advocate) (wa.gov.au/government/publications/who-will-make-decisions-you) posiada więcej informacji na temat tego, kto może podejmować decyzje za ciebie, jeśli nie możesz podjąć ich sam.

Ćwiczenie 4: Wybór dokumentu dotyczącego planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości

Decyzję o tym, jaki dokument (lub dokumenty) jest dla ciebie odpowiedni, zaczynasz od jednego pytania: Czy chcesz zapisać rzeczy, które są dla ciebie ważne, aby służyły jako wytyczne dotyczące twojego leczenia i opieki w przyszłości?

Jeśli odpowiedziałeś twierdząco na to pytanie, następną decyzją jest to, z którego dokumentu (dokumentów) należy skorzystać. Użyj poniższej listy, aby zastanowić się, który dokument lub dokumenty mogą być dla ciebie przydatne.

Czy możesz odnieść się do któregoś z poniższych stwierdzeń?

Mam zdecydowane poglądy na temat metod leczenia, którym chciałbym lub nie chciałbym poddać się w przyszłości.

Mogę:

- sporządzić testament życia w celu zapisania moich decyzji dotyczących leczenia

i/lub

- wyznaczyć trwałego opiekuna za pomocą trwałego pełnomocnictwa w zakresie opieki i poinformować go o moich preferencjach.

Mam silne wartości i przekonania, które będą miały wpływ na opiekę, jaką bym chciała lub nie chciała otrzymać w przyszłości. Nie jestem jednak gotowa do podejmowania decyzji o konkretnych metodach leczenia, którym chcę lub nie chcę się poddać.

Mogę:

- wypełnić formularz wartości i preferencji

i/lub

- wyznaczyć trwałego opiekuna za pomocą trwałego pełnomocnictwa w zakresie opieki, ponieważ wierzę, że zna mnie dobrze i będzie podejmować decyzje dotyczące mojej opieki w taki sam sposób, w jaki ja bym to robiła.

Chcę mieć pewność, że moje finanse i majątek są w porządku.

Mogę:

- sporządzić testament

i/lub

- sporządzić trwałe pełnomocnictwo

Jeśli nadal nie jesteś pewien, czy któryś z tych dokumentów jest dla ciebie odpowiedni, możesz:

- porozmawiać z przyjaciółmi, osobami bliskimi lub z pracownikami służby zdrowia zaangażowanymi w opiekę nad tobą
- zadzwonić na infolinię ds. opieki paliatywnej Palliative Care Helpline pod numer 1800 573 299 (codziennie od 9.00 do 17.00)
  - informacje i wsparcie we wszelkich kwestiach związanych z planowaniem wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości, opieką paliatywną, żałobą i stratą
- zadzwonić na infolinię ds. opieki paliatywnej Palliative Care WA 1300 551 704 (od poniedziałku do czwartku)
  - ogólne pytania, materiały i informacje o bezpłatnych warsztatach społecznościowych dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości
- poszukaj konkretnej porady we właściwej organizacji (patrz część [Gdzie można uzyskać pomoc](#)).

Pamiętaj, że możesz przeglądać i dokonywać zmian swoich wyborów, aby dopasować je do swojej sytuacji osobistej, stanu zdrowia lub stylu życia.

4. Udostępnij

Po spisaniu swoich preferencji i życzeń ważne jest, aby bliskie ci osoby wiedziały, gdzie można znaleźć te informacje.

Gdzie powinienem przechowywać dokumenty dotyczące planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?

Jeśli spisałeś dokument (dokumenty) dotyczący planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości, przechowuj oryginał w bezpiecznym miejscu.

Możesz również przechowywać kopię online w kartotece medycznej My Health Record (myhealthrecord.gov.au). Pomoże to pracownikom służby zdrowia zaangażowanym w opiekę nad tobą uzyskać dostęp do twoich dokumentów. Pracownicy służby zdrowia mogą również przelać dokumenty za ciebie, jeśli ich o to poprosisz.

Komu powinienem udostępnić dokument (dokumenty) dotyczący planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?

Możesz zdecydować się na przekazanie kopii dokumentu (dokumentów) osobom, którym ufasz. Może to obejmować:

- rodzinę, przyjaciół i opiekunów
- trwałego opiekuna (opiekunów)
- trwałego pełnomocnika (pełnomocników)
- lekarza rodzinnego lub miejscowego
- innego specjalistę (specjalistów) i/lub pracowników służby zdrowia
- placówkę opieki nad osobami starszymi
- miejscowy szpital
- przedstawiciela zawodu prawniczego.

Stwórz listę osób, które posiadają kopię twojego dokumentu (dokumentów) dotyczącego planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości. Będzie to dobre przypomnienie z kim należy się skontaktować, jeśli w przyszłości zdecydujesz się dokonać zmian lub unieważnić (anulować) swój dokument (dokumenty). Użyj listy kontrolnej na następnej stronie, aby zanotować posiadaczy kopii.

Jeśli zdecydujesz się na sporządzenie testamentu życia, możesz również nosić:

- kartę ostrzegawczą Advance Health Directive (AHD) (healthywa.wa.gov.au/AdvanceCarePlanning) w torebce lub portfelu
- bransoletkę MedicAlert (medicalert.org.au) – grawerunek wskaże, że posiadasz testament życia i zawiera identyfikator, którego pracownicy służby zdrowia mogą użyć, aby odnaleźć twój testament życia.

Zamów kartę ostrzegawczą AHD, kontaktując się z infolinią Advance Care Planning Departamentu Zdrowia pod numerem 9222 2300 lub wysyłając e-mail na adres acp@health.wa.gov.au.

Ćwiczenie 5: Udostępnianie dokumentów dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości

Jeśli posiadasz jeden lub więcej dokumentów dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości, skorzystaj z poniższej listy, aby zapisać, kto ma kopię każdego dokumentu.

Poniższe osoby posiadają kopię zawierającą moje:					
Informacje szczegółowe	Formularz wartości i preferencji	Testament życia	Trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki (EPG)	Trwałe pełnomocnictwo (EPA)	Testament
Kto jeszcze posiada kopię?					
Moja rodzina, przyjaciele i opiekunowie	Osoba 1	Imię i nazwisko			
		Dane kontaktowe			
		☐	☐	☐	☐
	Osoba 2	Imię i nazwisko			
		Dane kontaktowe			
		☐	☐	☐	☐
Trwałe opiekun (opiekunowie)	Trwały opiekun 1	Imię i nazwisko			
		Dane kontaktowe			
		☐	☐	☐	☐
	Trwały opiekun 2	Imię i nazwisko			
		Dane kontaktowe			
		☐	☐	☐	☐
Pracownicy służby zdrowia	Lekarz rodzinny	Imię i nazwisko			
		Dane kontaktowe			
		☐	☐	☐	☐
	Specjalista/pracownik służby zdrowia 1	Imię i nazwisko			
		Dane kontaktowe			
		☐	☐	☐	☐
	Specjalista/pracownik służby zdrowia 2	Imię i nazwisko			
		Dane kontaktowe			
		☐	☐	☐	☐
	Placówka opieki nad osobami starszymi	Nazwa placówki			
		Dane kontaktowe			
		☐	☐	☐	☐
Nazwa szpitala					
Miejscowy szpital	Dane kontaktowe				
	☐	☐	☐	☐	☐
	Wersje online				
My Health Record	☐	☐	☐	☐	☐
Pozostałe osoby, które posiadają kopię					
	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐

Przechowywanie oryginalnych dokumentów

Świadomość, w którym miejscu przechowywany jest twój oryginalny dokument (dokumenty) dotyczący planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości jest ważna, abyś ty (i twoja rodzina) mógł mieć do nich łatwy dostęp w razie potrzeby. Warto trzymać je wszystkie w jednym miejscu.

Dokument	Gdzie przechowuję oryginał aktualnego dokumentu (dokumentów) dotyczący planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości?
Formularz wartości i preferencji	
Testament życia	
Trwałe pełnomocnictwo w zakresie opieki (EPG)	
Trwałe pełnomocnictwo (EPA)	
Testament	

Gdzie można uzyskać pomoc

Planowanie wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości

Department of Health WA (Advance Care Planning Information Line)

Pytania ogólne i możliwość zamówienia bezpłatnych materiałów dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości (np. testamenty życia, formularz wartości i preferencji)

Telefon: 9222 2300

Email: acp@health.wa.gov.au

Strona internetowa: healthywa.wa.gov.au/AdvanceCarePlanning

Palliative Care Helpline

Informacje, materiały i wsparcie we wszelkich kwestiach związanych z planowaniem wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości, opieką paliatywną, żałobą i stratą

1800 573 299 (codziennie od 9.00 do 17.00 przez cały rok)

Strona internetowa: palliativecarewa.asn.au

Palliative Care WA

Ogólne pytania, materiały i informacje o bezpłatnych warsztatach społecznościowych dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości lub zamówienia zestawów kart What Matters Most (Co jest najważniejsze)

1300 551 704 (od poniedziałku do czwartku)

Strona internetowa: palliativecarewa.asn.au

Advance Care Planning Australia Free Support Service

Ogólne pytania i pomoc w wypełnianiu dokumentów dotyczących planowania wyrażania oświadczeń woli w sprawie opieki w przyszłości

Telefon: 1300 208 582 (od poniedziałku do piątku w godz. od 9.00 do 17.00 czasu wschodnioaustralijskiego)

Formularz skierowania online: advancecareplanning.org.au/about-us/contact-us

Trwałe pełnomocnictwa w zakresie opieki i trwałe pełnomocnictwa

Office of the Public Advocate (Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich)

Telefon: 1300 858 455

Email: opa@justice.wa.gov.au

Strona internetowa: publicadvocate.wa.gov.au

Porady medyczne

Zasięgnij porady lekarza rodzinnego, specjalisty lub lekarza miejscowego.

Profesjonalne usługi ds. zarządzania aktywami i usługi powiernicze

Public Trustee (Powiernik państwowy)

Obejmuje pomoc i doradztwo przy sporządzaniu testamentów i trwałych pełnomocnictw

Telefon: 1300 746 116 (nowe zapytania i umawianie spotkań)

Telefon: 1300 746 212 (osoby reprezentowane)

Strona internetowa: publictrustee.wa.gov.au

Ogólne porady prawne

W celu uzyskania konkretnych porad prawnych należy zwrócić się do adwokata lub prawnika (jeśli go posiadasz).

The Law Society of Western Australia

Telefon: 9324 8652

Wyszukiwarka prawników: lawsocietywa.asn.au/find-a-lawyer

Citizens Advice Bureau

Telefon: 9221 5711

Strona internetowa: cabwa.com.au

Community Legal Centres

Telefon: 9221 9322

Strona internetowa: communitylegalwa.org.au

Legal Aid WA

Telefon: 1300 650 579

Strona internetowa: legalaid.wa.gov.au

Usługi tłumaczeniowe

Interpreter

Jeśli masz trudności ze zrozumieniem tego podręcznika i/lub potrzebujesz pomocy językowej, zadzwoń pod numer 131 450. Zapytaj o tłumacza i poproś o telefon do którejkolwiek z agencji z listy [Gdzie można uzyskać pomoc](#).

Usługi dla osób niesłyszących lub cierpiących na zaburzenia słuchu

Skorzystaj z Krajowej Służby Przekaznikowej (National Relay Service), aby zadzwonić do którejkolwiek z agencji z listy [Gdzie można uzyskać pomoc](#). Więcej informacji znajdziesz na stronie: communications.gov.au/accesshub

Podziękowania

Departament Zdrowia Australii Zachodniej pragnie serdecznie podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego podręcznika, w tym członkom Advance Care Planning Education Reference Group Departamentu Zdrowia oraz Consumer Advance Care Planning Resources Subgroup, którzy dostarczyli wiedzy merytorycznej i wskazówek, które nadały kształt temu dokumentowi.

Chcielibyśmy również podziękować tym, którzy wzięli udział i przekazali informacje zwrotne w ramach procesu konsultacji.

Do opracowania podręcznika przyczyniły się następujące dokumenty i materiały informacyjne:

- Advance Care Planning Australia. *Advance care planning explained*. Austin Health, sierpień 2021.
- Nous Group. *National Framework for Advance Care Planning Documents*. Departament Zdrowia Australii Zachodniej, maj 2021.
- Palliative Care Australia. *Dying to Talk Discussion Starter: Working out what's right for you*. 2018.
- Palliative Care WA. *Advance care planning introductory model*. Perth, Australia Zachodnia; PCWA ACP Consortium, 2022.

Niniejszy dokument może być udostępniony w alternatywnych formatach na wniosek osoby niepełnosprawnej (kontakt 9222 2300 lub acp@health.wa.gov.au). Łatwa do czytania wersja tego dokumentu jest dostępna na stronie healthywa.wa.gov.au/AdvanceCarePlanning.

© Department of Health 2022

O ile nie zaznaczono inaczej, prawa autorskie do niniejszego materiału przysługują stanowi Australia Zachodnia. Poza uczciwym wykorzystaniem do celów prywatnych studiów, badań, krytyki lub recenzji, na co zezwalają przepisy *Ustawy o prawie autorskim z 1968 r.*, żadna część nie może być powielana ani ponownie wykorzystywana do jakichkolwiek celów bez pisemnej zgody stanu Australia Zachodnia.